

An EU funded project managed by the European Union Office in Kosovo

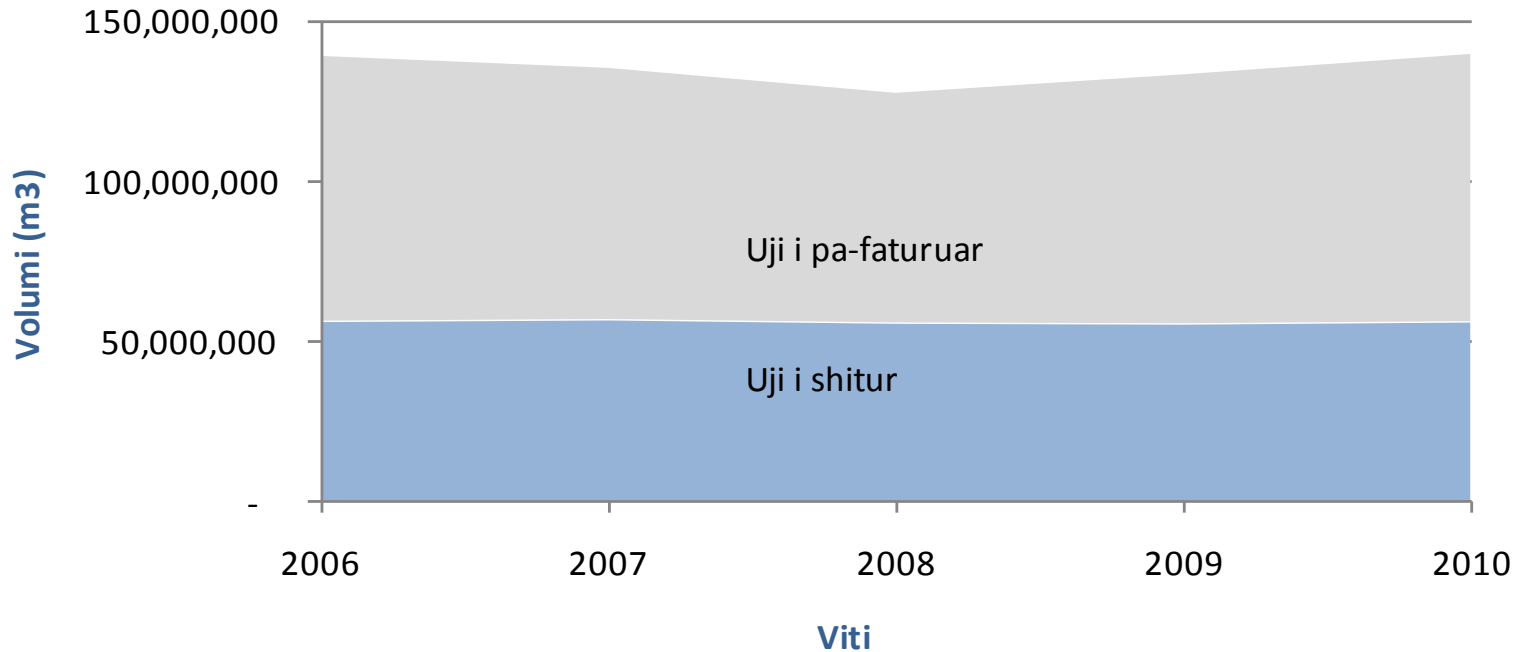
Aspektet ekonomike të UPF dhe nevoja për strategji të reduktimit

17 Maj 2012

Keith Burwell – Ekspert Financiar

Gjendja

Prodhimi i ujit, shitjet dhe UPF

Burimi: Raporti i ZRRUM për performancën vjetore në 2010

An EU funded project managed by
the European Union Office to
Kosovo

Implemented by:

Gjendja

- UPF në nivelin më të lartë të të gjitha kohrave (83 milion m³ /vit)
- Shtijet e ujit të pandryshuara – statike
- Numri i konsumatorëve ↑ 15% (2006 – 2010)

Cfarë nënkuptohet nga kjo

- Reduktimi i UPF i pa-suksesshëm
- Më pak ujë për konsumatorë
- Rënie e niveleve të shërbimit

Aktivitetet për reduktimin e humbjeve – gjendja (1)

Kategoria	Aktiviteti	Vler.	Filluar	Nuk ka filluar
Hulumtimet dhe analizat	Llogaritja e UPF		●	
	Determinimi i humbjeve fizike		●	
	Determinimi i humbjeve komerciale			●
	Analizat financiare të humbjeve			●
	Shp. e rrjedh., të dhënat për riparime / analizimi			●
	GIS, hartografia dhe anketimet			●
	Hartografia dhe hulumtimi i rrjedhjeve			●
Inspektimi dhe kontrolli aktiv	Patrollimet dhe inspektimi i rrjetit			●
	Kontrolli aktiv i rrjedhjeve		●	
Menaxhimi zonal	Matja e inputit të furnizimit	●		
	Themelimi i zonës ZUZ		●	
	Matja zonale		●	

Aktivitetet për reduktimin e humbjeve – gjendja (2)

Kategoria	Aktiviteti	Vler.	Filluar	Nuk ka filluar
Presioni	Menaxhimi i presionit			●
Komericial dhe institucional	Amnestia për të kons. e parregullt		●	
	Ujëmatja për të gjithë konsumatorët	●		
	Leximi i ujëmatësve / menaxhimi i arkëtuesve		●	
	Ekipet / njësitë e kontrollit të humbjeve të ujit	●		●

Përse duhet reduktuar UPF?

Cili është qëllimi i reduktimit të UPF

- Reduktimi i shpenzimeve
- Rritja e të ardhurave
- Përmirësimi i niveleve të shërbimit (që rezulton në rritjen e të ardhurave)

E rëndësishme: Reduktimi i UPF është mjet për t'i arritur këto objektiva. Nuk është vetë objektivi në vetëvete.

Sa është kostoja e UPF?

- Kostoja e mundshme nga të ardhurat e humbura
- Shpenzimet për trajtim dhe furnizim (energji dhe kimikate)
- Ulje e niveleve të shërbimit
- Shpenzimet e palëve të treta, p.sh. Dëmtimi i rrugëve dhe sistemeve të drenazhimit

Natyra e humbjeve

➤ Humbjet fizike

- Plasjet
- Rrjedhjet

➤ Humbjet komerciale

- Furnizim pa pagesë (pa-faturuar)
- Nën leximi i ujëmatësve dhe nën-vlerësimi në rastet pa ujëmatës
- Kycjet ilegale

Kostot e aktiviteteve për reduktimin e humbjeve

Lloji i humbjes	Aktiviteti	Ulët	Mesat.	Lartë
Plasjet	Riparimet		●	●
Leaks	Reduktimi i presionit	●	●	
	Riparimi		●	●
	Zëven. i gypave			●
Furnizimi i pa-faturuar	Faturo	●	●	
Nën leximi i ujëmatësve & nënvlerësimi në rastet pa ujëmatës	Zëven. i ujëmatësve		●	
	Instalimi i ujëmatësve		●	
	Përshtat met. e vlerësimit	●		
Konsumi ilegal	Shkycja	●		
	Legalizimi	●		

Kostot tjera të reduktimit të humbjeve

- Investimi në sistemin e të dhënave për faturim / konsumatorë
- Kostoja operative e kontrollit të rrjedhjeve / ekipet për detektimin e rrjedhjeve
- Ulja e niveleve të shërbimit (reduktimi i shtypjes)

Përfitimet financiare nga reduktimi i humbjeve

- **Rritje e të ardhurave si rezultat i:**
 - Mundësisë për të shitur më shumë ujë për konsumatorët ekzistues (në rastet kur kërkesa është e kufizuar)
 - Të ardhura nga konsumi i mëparshëm i pa-faturuar nga kycjet ilegale dhe furnizimi pa pagesë
 - Mundësia për të zgjeruar shërbimet për konsumatorët e ri
- **Kosto të reduktuara operative**
 - Reduktim marginal (variabël) i kostos së prodhimit (energja dhe kimikatet)
- **Kosto të reduktuara kapitale**
 - Shtyrje e afatit për investime në rritjet e ardhshme

Përfitimet e aktiviteteve për reduktimin e humbjeve komerciale

Lloji i humbjes	Aktiviteti	Ulët	Mesat.	Lartë
Furnizimi i pa-faturuar	Faturo	●		
Nën leximi i ujëmatësve & nënvlerësimi në rastet pa ujëmatës	Zëven. i ujëmatësve			●
	Instalimi i ujëmatësve		●	●
	Përshtat met. e vlerësimit		●	●
Konsumi ilegal	Shkycja*	●		●
	Legalizimi	●		

* Varësisht nëse kërkesa është e kufizuar ose jo

Përfitimet e reduktimit të humbjeve fizike

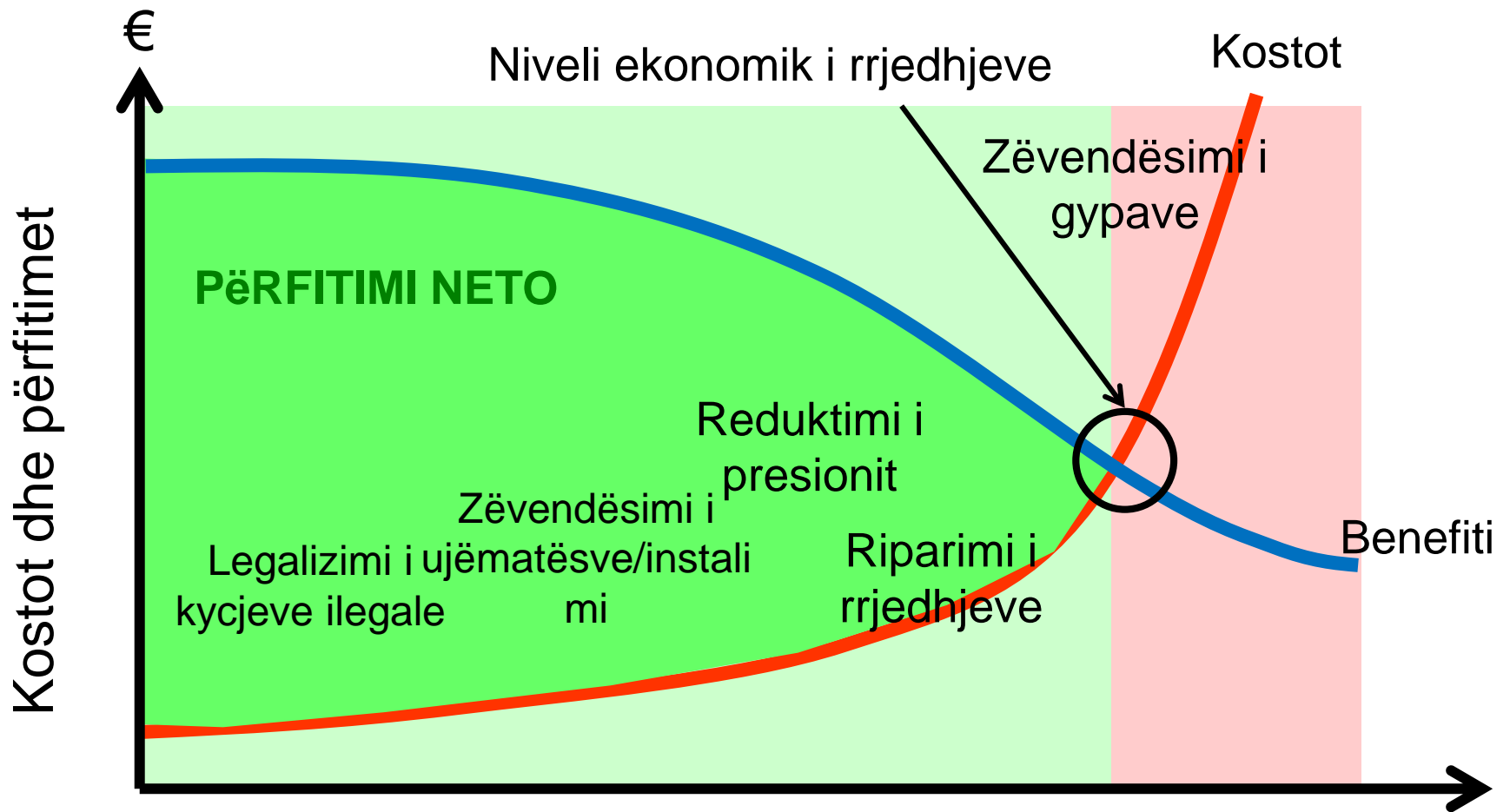
Kërkesa e kufizuar

- Furnizim i shtuar për konsumatorët ekzistues dhe/ose konsumatorët e ri
= rritje të shitjeve (vetëm për konsumatorët me ujëmatës)
- Nivel i përmirësuar i shërbimeve
- Reduktim të kostove të palëve të treta

Kërkesa e pa-kufizuar

- Reduktim marginal (variabël) i kostos së prodhimit dhe furnizimit (energji dhe kimikate)
- Reduktim të kostove të palëve të treta

Kostot: marëdhënia e përfitimeve

Përmirësimet në reduktimin e humbjeve

Ndikimi në pasqyrat financiare

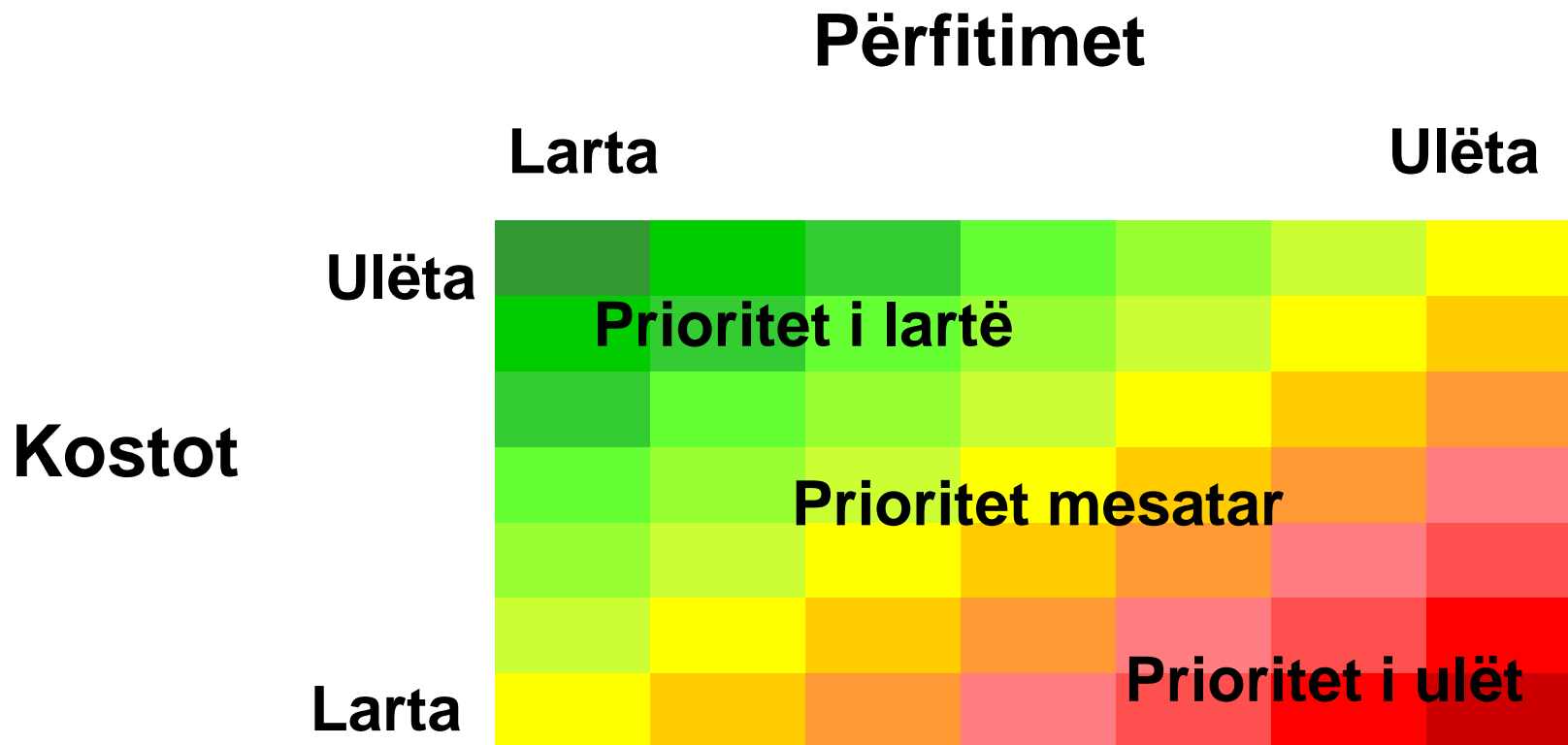
Përfitimet neto nga reduktimi i humbjeve duhet që **cdo herë** të reflektojnë në pasqyrat e profitit & humbjes:

➤ **Rritje e të ardhurave**
dhe /ose

➤ **Kosto të reduktuara**

Pasqyrat e profitit & humbjeve është një tregues i performancës së UPF.

Strategjia / prioritetet

Deklarata përmbledhëse

Rend pas parasë jo pas ujit

*An EU funded project managed by
the European Union Office to
Kosovo*

Implemented by:

